ជំពូកទី ២

ជំងឺដែលគេច្រើនតែយល់ច្រឡំ

តើមូលហេតុអ្វីដែលបណ្ដាលឲ្យមានជំងឺ?

មនុស្សពីប្រទេសផ្សេងៗ ឬពីមជ្ឈដ្ឋានផ្សេងៗ តែងតែមានការយល់ឃើញប្លែកៗពីគ្នាអំពីមូលហេតុដែលនាំឲ្យមានជំងឺ។ *កុមារម្នាក់មានជំងឺរាក។ តើបណ្ដាលមកពីអ្វី?*

ប្រជាជននៅតាមភូមិ អាចនិយាយថា មកពីឪពុកម្ដាយរបស់វាបានធ្វើអ្វីខុស ឬប្រហែលជាបានធ្វើឲ្យព្រះ ឬអារក្សអ្នកតាខឹងសម្បាអ្វីមួយហើយ។

វេជ្ជបណ្ឌិត អាចនិយាយថា ព្រោះកុមារនោះមានការបង្ករោគ។

មន្ត្រីសុខភាពសាធារណៈ អាចនិយាយថាមកពីអ្នកភូមិគ្មានប្រព័ន្ធទឹកស្អាត ឬគ្មានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់។

ភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ អាចនិយាយថា ការរស់នៅគ្មានអនាម័យដែលធ្វើឲ្យកុមារកើតជំងឺរាកជាញឹកញាប់នោះ បណ្ដាលមកពីការខ្វះយុត្តិធម៌ក្នុងការបែងចែកដីធ្លី និងធនធានផ្សេងៗ។

គ្រូបង្រៀន អាចទម្លាក់កំហុសទៅលើកង្វះខាតការអប់រំ។

មនុស្សមានការយល់ឃើញអំពីមូលហេតុនៃជំងឺទៅតាមបទពិសោធន៍ និងទស្សនៈរបស់គេរៀងៗខ្លួន។ ដូច្នេះ តើការយល់ឃើញរបស់អ្នកណា ជាការត្រឹមត្រូវ? ការយល់ឃើញរបស់មនុស្សគ្រប់រូប អាចសុទ្ធតែត្រឹមត្រូវ ឬត្រឹមត្រូវមួយផ្នែក ព្រោះ៖

ជាទូទៅ ការមានជំងឺអាចបណ្ដាលមកពីមូលហេតុជាច្រើនយ៉ាងរួមបញ្ចូលគ្នា។

"ហេតុអ្វីវាកើតឡើងលើកូនខ្ញុំទៅវិញ?"

ហេតុផលនីមួយៗដែលបានលើកឡើងខាងលើ អាចជាផ្នែកមួយនៃមូលហេតុដែលបណ្ដាលឲ្យកុមារម្នាក់កើតជំងឺរាកបាន។

ដើម្បីបង្ការនិងព្យាបាលជំងឺដោយជោគជ័យ ការយល់ដឹងយ៉ាងច្បាស់ អំពីជំងឺដែលកើតមានជាញឹកញាប់នៅក្នុងតំបន់របស់អ្នក និងអំពីបញ្ហាទាំងអស់ដែលបណ្ដាលឲ្យកើតជំងឺទាំងនោះ គឺជាការសំខាន់ណាស់។

នៅក្នុងសៀវភៅនេះ នឹងមានការពិភាក្សាអំពីជំងឺផ្សេងៗ ទៅតាមប្រព័ន្ធ និងវិធីព្យាបាលទំនើបឬតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រ។

ដើម្បីប្រើសៀវភៅនេះឲ្យមានប្រយោជន៍ និងប្រើប្រាស់ថ្នាំពេទ្យឲ្យមានសុវត្ថិភាព អ្នកចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ដឹងខ្លះៗ អំពីជំងឺផ្សេងៗ និងមូលហេតុរបស់វា តាមវិទ្យាសាស្ត្រវេជ្ជសាស្ត្រ។ ការអានជំពូកនេះ នឹងអាចជួយអ្នកបាន។

ប្រភេទផ្សេងៗនៃជំងឺ និងមូលហេតុរបស់វា

នៅពេលគិតអំពីវិធីការពារ ឬព្យាបាលជំងឺផ្សេងៗ អ្នកត្រូវបែងចែកជំងឺទាំងនោះជា២ក្រុមគឺ ៖ ជំងឺឆ្លង និងជំងឺមិនឆ្លង។

១. **ជំងឺឆ្លង ៖** គឺជាជំងឺដែលអាចឆ្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀត។ យើងត្រូវតែការពារអ្នកដែលមានសុខភាពល្អ ពីអ្នកដែលមានជំងឺទាំងនេះ។

២. **ជំងឺមិនឆ្លង ៖** ជាជំងឺដែលមិនឆ្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀតទេ។ ជំងឺនេះមានមូលហេតុផ្សេងៗជាច្រើន។ ដូច្នេះ វាជាការសំខាន់ណាស់ ដែលត្រូវដឹងថា ជំងឺណាជាជំងឺឆ្លង និងជំងឺណាជាជំងឺមិនឆ្លង។

ជំងឺមិនឆ្លង

ជំងឺមិនឆ្លង មានមូលហេតុច្រើនយ៉ាងផ្សេងៗគ្នា។ ប៉ុន្តែ ជំងឺនេះមិនបណ្តាលមកពីមេរោគ បាក់តេរី ឬភាវរស់ផ្សេងៗទៀត ដែលវាយប្រហាររាងកាយរបស់មនុស្សឡើយ។ ជំងឺទាំងនោះមិនឆ្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀតទេ។ ជាការសំខាន់ អ្នកត្រូវដឹងថា *ថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក* ឬថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ (ទំ.៥៥) ពុំអាចព្យាបាលជំងឺមិនឆ្លងនេះឲ្យជាបានទេ។

ថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកមិនមានប្រយោជន៍សំរាប់ព្យាបាលជំងឺមិនឆ្លងឡើយ។

ឧទាហរណ៍នៃជំងឺមិនឆ្លង

ជំងឺដែលបង្កឡើងដោយការសឹករិចរិលនៃសរីរាង្គក្នុងខ្លួន ឬការមានដំណើរការមិនធម្មតានៃសរីរាង្គក្នុងខ្លួន ៖	ជំងឺដែលបង្កដោយមជ្ឈដ្ឋានខាងក្រៅដែលធ្វើឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ឬមានបញ្ហាដល់សរីរាង្គ ៖	ជំងឺដែលបង្កដោយការខ្វះសារធាតុផ្សេងៗដែលរាងកាយត្រូវការ ៖
• ជំងឺរលាកសន្លាក់ • ជំងឺគាំងបេះដូង • ជំងឺឆ្កួតជ្រូក • ការដាច់សរសៃឈាមខួរក្បាល (ស្ត្រូក) • ជំងឺប្រកាំង • ជំងឺភ្នែកឡើងបាយ • ជំងឺមហារីក	• អាល់ឡែហ្ស៊ី • ជំងឺហឺត • ការពុលផ្សេងៗ • ពស់ចឹក • ការក្អកដោយសារការជក់បារី • ជំងឺដំបៅក្រពះ • ការញៀនស្រា	• ការខ្វះអាហាររូបត្ថម្ភ • ភាពស្លេកស្លាំង • ការមានពងបែកនៅស្បែក • ជំងឺខ្វាក់មាន់ និងជំងឺភ្នែកស្ងួត • ជំងឺពកក និងជំងឺខ្សោយប្រាជ្ញា • ជំងឺក្រិនថ្លើម

ជំងឺដែលកើតមានពីកំណើត	ជំងឺដែលចាប់ពីផ្លូវចិត្ត (ជំងឺផ្លូវចិត្ត)
• មាត់ឆែប • ភ្នែកស្រឡៀវ ឬភ្នែកកែក • ជំងឺខូចទ្រង់ទ្រាយផ្សេងៗ • ជំងឺឆ្កួតជ្រូក • កុមារក្រិន • ការមានខ្នៅពីកំណើត	• ការខ្លាចនូវអ្វីដែលមិនពិត (ជំងឺផ្លូវចិត្ត) • ភាពច្រាលច្រួល បារម្ភណ៍ក្នុងចិត្ត (ការថប់អារម្មណ៍) • ការមានជំនឿលើការដាក់បណ្តាសា (អាប ធ្មប់) • ការភ័យខ្លាចដែលមិនអាចគ្រប់គ្រងបាន (ការរំជួលចិត្តខ្លាំង)

ជំងឺឆ្លង

ជំងឺឆ្លង បណ្តាលមកពីបាក់តេរី និងមេរោគផ្សេងៗទៀតដែលធ្វើឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់រាងកាយ។ វាអាចចម្លងតាមវិធីជាច្រើនយ៉ាង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាប្រភេទមេរោគសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលបណ្តាលឲ្យមានការបង្ករោគ និងឧទាហរណ៍នៃជំងឺមួយចំនួនដែលបង្កឡើងដោយមេរោគទាំងនោះ។

ឧទាហរណ៍នៃជំងឺឆ្លង

មេរោគដែលបង្កឲ្យមានជំងឺ	ឈ្មោះជំងឺ	វិធីដែលមេរោគឆ្លង ឬចូលក្នុងរាងកាយ	ថ្នាំសំខាន់ៗ
បាក់តេរី (មីក្រុបឬមេរោគ)	របេង	តាមខ្យល់ (ការក្អក)	ថ្នាំអង់ទីប៊ីយូទិកផ្សេងៗគ្នាប្រើសម្រាប់ការបង្ករោគផ្សេងៗគ្នា
	តេតាណូស	របួសកខ្វក់	
	រាក	ដៃនិងទឹកមិនស្អាត សត្វរុយ	
	រលាកសួត (ប្រភេទខ្លះ)	តាមខ្យល់ (ការក្អក)	
	ប្រមេះទឹកបាយ ក្លាមីឌីយ៉ា និងស្វាយ	តាមការរួមភេទ	
	ឈឺត្រចៀក	ជំងឺផ្ដាសាយ	
	ដំបៅដែលមានការបង្ករោគ	ប៉ះពាល់វត្ថុកខ្វក់	
	ដំបៅមានខ្ទុះ	ការប៉ះពាល់ផ្ទាល់	
វីរុស (មេរោគតូចជាងបាក់តេរី)	ផ្ដាសាយ កញ្រ្ជឹល សាឡាទែន អ៊ុតស្វាយ ទារកខ្វិន ជំងឺរាកដែលបង្កដោយវីរុស	ឆ្លងពីអ្នកជំងឺ តាមខ្យល់ តាមការក្អក និងតាមសត្វរុយ។ល។	ថ្នាំអាស្ពីរីននិងថ្នាំបំបាត់ការឈឺចាប់ផ្សេងទៀត (គ្មានថ្នាំដែលអាចប្រឆាំងនឹងវីរុសដោយមានប្រសិទ្ធភាពនោះទេ។ ថ្នាំ អង់ទីប៊ីយ៉ូទិក ក៏មិនអាចជួយបានដែរ)។ ការចាក់ថ្នាំបង្ការ អាចជួយបង្ការការបង្ករោគមួយចំនួនដោយវីរុស។
	ជំងឺឆ្កែឆ្កួត	សត្វខាំ	
	ឬស	ការស្ទាប ឬការប៉ះពាល់	
មេរោគផ្សិត	ស្រែង ទឹកស៊ីជើង រមាស់ក្រលៀន	តាមការប៉ះពាល់ ឬតាមសំលៀកបំពាក់	ថ្នាំលាប អង់ដេស៊ីលេនីក បង់ហ្សូអ៊ីក អាស៊ីតសាលីស៊ីលិក គ្រីសេអូហ្វុលវីន។
ពពួកប៉ារ៉ាស៊ីតក្នុងខ្លួន (ពពួកសត្វល្អិតបង្កគ្រោះថ្នាក់ក្នុងរាងកាយ)	នៅក្នុងពោះវៀនៈព្រូន អាមីប(រាកមូល)	ពីលាមកទៅមាត់ ការខ្វះអនាម័យ	ថ្នាំផ្សេងៗគ្នា
	នៅក្នុងឈាម : ជំងឺគ្រុនចាញ់	មូសខាំ	ក្លរ៉ូគីន(ឬថ្នាំគ្រុនចាញ់ផ្សេងទៀត)
ពពួកប៉ារ៉ាស៊ីតខាងក្រៅខ្លួន (ពពួកសត្វល្អិតបង្កគ្រោះថ្នាក់នៅលើរាងកាយ)	ចៃ ចៃសាច់ សង្កើច និងសត្វល្អិតផ្សេងៗទៀត	ដោយប៉ះពាល់អ្នកជំងឺ ឬសំលៀក បំពាក់អ្នកជំងឺ	ថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត ថ្នាំលាបរមាស់

បាក់តេរី ក៏ដូចមេរោគផ្សេងទៀតដែលបង្កឲ្យកើតជំងឺដែរ វាមានទំហំតូចៗដែលយើងមិនអាចមើលឃើញនឹងភ្នែកទទេរ ដោយមិនប្រើមីក្រូស្កុបនោះឡើយ។ មីក្រូស្កុបគឺជាឧបករណ៍សំរាប់ពង្រីកវត្ថុតូចៗឲ្យមើលឃើញធំបាន។ វីរុសគឺកាន់តែមានទំហំតូចជាងបាក់តេរីទៅទៀត។

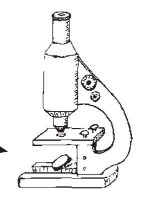

ថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក (ប៉េនីស៊ីលីន តេត្រាស៊ីគ្លីន ។ល។) គឺជាថ្នាំព្យាបាលជំងឺមួយចំនួនដែលបណ្ដាលមកពីបាក់តេរី។ **ថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកគ្មានប្រសិទ្ធិភាពទៅលើជំងឺដែលបង្កដោយវីរុសភាគច្រើនទេ** ដូចជា ជំងឺគ្រុនផ្ដាសាយ សាឡាទែន កញ្រ្ជឹល អ៊ុតស្វាយ។ល។ **មិនប្រើថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកដើម្បីព្យាបាលការបង្ករោគដោយវីរុសទេ។** វានឹងមិនអាចជួយបានទេ ហើយវាអាចធ្វើឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ទៀតផង។ (មើលអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក ទំ.៥៥)។

ជំងឺដែលពិបាកញែកឲ្យដាច់ពីគ្នា

ជួនកាលជំងឺដែលបណ្ដាលមកពីមូលហេតុផ្សេងៗគ្នា ហើយត្រូវការការព្យាបាលខុសៗគ្នា អាចធ្វើឲ្យមានបញ្ហាដែលមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នា។ ឧទាហរណ៍ ៖

១. **កុមារម្នាក់ដែលចេះតែចុះស្គម និងល្វិតល្វែទៅៗ ខណៈពេលដែលពោះរបស់វាចេះតែហើមធំឡើងៗ នោះអាចបណ្ដាលមកពីមូលហេតុណាមួយ (ឬច្រើន) ដូចខាងក្រោម ៖**

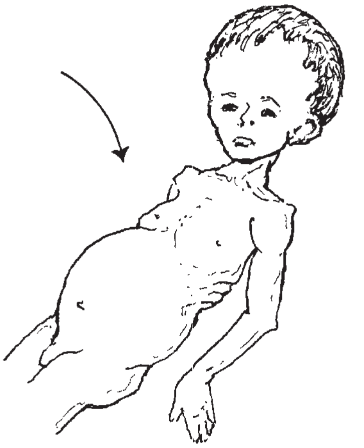

- ជំងឺកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ (ទំ.១១២)
- មានព្រូនមូលជាច្រើននៅក្នុងខ្លួន (ទំ.១៤០) (ជាទូទៅកើតមានព្រមគ្នាជាមួយនឹងជំងឺកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ)
- ជំងឺរបេងដំណាក់កាលធ្ងន់ធ្ងរ (ទំ.១៧៩)
- ជំងឺរលាកផ្លូវនោមភ្នំរ៉ៃធ្ងន់ធ្ងរ (ទំ.២៣៤)
- ជំងឺថ្លើម ឬអណ្ដើក
- ជំងឺមហារីកឈាម
- ជំងឺរាគរុំរ៉ៃ

២. មនុស្សចាស់ដែលមានដំបៅ ដែលរីកធំបន្តិចម្ដងៗ នៅលើកជើង អាចបណ្ដាលមកពី ៖

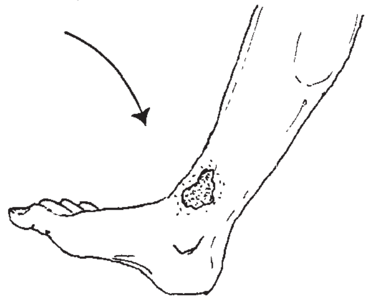

- ចរន្តឈាមរត់មិនល្អ ដោយសារសរសៃវ៉ែនរីក ឬមូលហេតុផ្សេងៗទៀត។(ទំ.២១៣)
- ជំងឺទឹកនោមផ្អែម (ទំ.១២៧)
- ជំងឺរលាកឆ្អឹង
- ជំងឺឃ្លង់ (ទំ.១៩១)
- ជំងឺរបេងស្បែក(ទំ.២១២)
- ជំងឺស្វាយធ្ងន់ធ្ងរ (ទំ.២៣៧)

ការព្យាបាលដោយប្រើថ្នាំពេទ្យសំរាប់ជំងឺនីមួយៗខាងលើ គឺមានលក្ខណៈខុសគ្នា។ ដូច្នេះ ដើម្បីព្យាបាលជំងឺទាំងនេះឲ្យបានត្រឹមត្រូវ គេចាំបាច់ត្រូវញែកប្រភេទជំងឺទាំងនេះឲ្យដាច់ពីគ្នា។

មានជំងឺជាច្រើនមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាយ៉ាងខ្លាំងនៅដំណាក់កាលដំបូង។ ប៉ុន្តែ បើអ្នកចេះសាកសួរអ្នកជំងឺឲ្យបានត្រឹមត្រូវ និងដឹងច្បាស់ថាត្រូវរកមើលអ្វី នោះជាញឹកញាប់អ្នកនឹងអាចដឹងបាននូវព័ត៌មាន និងអាចរកឃើញរោគសញ្ញាពិតប្រាកដ ដែលជួយប្រាប់អ្នកអំពីប្រភេទជំងឺរបស់មនុស្សម្នាក់ជាមិនខាន។

សៀវភៅនេះមានពិពណ៌នាអំពីប្រវត្តិនិងរោគសញ្ញាជាក់លាក់នៃជំងឺជាច្រើន។ ប៉ុន្តែសូមប្រយ័ត្ន!!! មានជំងឺច្រើនមិនបង្ហាញរោគសញ្ញាដូចដែលបានរៀបរាប់នោះឡើយ ហើយជួនកាលក៏មានរោគសញ្ញាដែលនាំឲ្យមានការច្រឡំគ្នាដែរ។ **ចំពោះករណីដែលពិបាក ការស្វែងរកជំនួយពីបុគ្គលិកសុខាភិបាលដែលមានជំនាញ ឬវេជ្ជបណ្ឌិត គឺជាការចាំបាច់។** មានពេលខ្លះ ការធ្វើតេស្ដ៍ ឬការធ្វើវិភាគផ្សេងៗគឺជាការចាំបាច់។

ធ្វើការងារតែនៅក្នុងព្រំដែនកំណត់របស់អ្នក។ នៅក្នុងការប្រើសៀវភៅនេះ ចូរចងចាំថា អ្នកអាចធ្វើខុសបានយ៉ាងងាយ។ កុំតាំងខ្លួនថាអ្នកចេះឲ្យសោះ ចំពោះកិច្ចការណាដែលអ្នកមិនចេះ។ ប្រសិនបើអ្នកមិនប្រាកដថាជាជំងឺអ្វី ហើយមិនដឹងថាត្រូវព្យាបាលដោយរបៀបណា ឬប្រសិនបើជំងឺនោះមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ ត្រូវស្វែងរកជំនួយពីគ្រូពេទ្យ។

ជំងឺដែលតែងតែមានការយល់ច្រឡំ ឬមានឈ្មោះដូចគ្នា

មានឈ្មោះជំងឺជាច្រើនដែលគេនិយមប្រើជាយូរមកហើយ តាំងពីមុនពេលដែលគេបានរកឃើញប្រភេទមេរោគ ឬបាក់តេរី ឬថ្នាំពេទ្យដែលអាចព្យាបាលជំងឺទាំងនោះទៅទៀត។ ជាញឹកញាប់ មានជំងឺខុសៗគ្នាជាច្រើន ដែលមានរោគសញ្ញាស្ទើរតែដូចគ្នា ដូចជា "ជំងឺគ្រុនក្ដៅ" ឬ "ការឈឺចាប់មួយចំហៀងខ្លួន" ត្រូវបានគេឲ្យឈ្មោះតែមួយ។ នៅតាមតំបន់ជាច្រើននៅក្នុងពិភពលោក នៅប្រើឈ្មោះជំងឺទាំងនេះនៅឡើយ។ វេជ្ជបណ្ឌិតដែលបានទទួលការបណ្ដុះបណ្ដាលនៅទីក្រុង តែងតែមិនស្គាល់ និងមិនដែលប្រើឈ្មោះជំងឺទាំងនោះទេ។ ដោយហេតុនេះហើយ បានជា នៅពេលខ្លះប្រជាជនយល់ថា ពួកគេមាន "ជំងឺដែលវេជ្ជបណ្ឌិតមិនអាចព្យាបាល"។ ដូច្នេះហើយបានជាពួកគេព្យាបាលជំងឺទាំងនេះដោយប្រើរុក្ខជាតិ ឬវិធីព្យាបាលបែបបុរាណវិញ។

តាមពិត ភាគច្រើននៃជំងឺតាមតំបន់ទាំងនេះ ដូចគ្នានឹងជំងឺដែលវិទ្យាសាស្ត្រវេជ្ជសាស្ត្របានរកឃើញនោះដែរ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែមានឈ្មោះខុសគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ។

ចំពោះជំងឺជាច្រើន ការព្យាបាលតាមបែបបុរាណអាចមានប្រសិទ្ធិភាពល្អ។ ប៉ុន្តែចំពោះជំងឺខ្លះទៀត ការព្យាបាលដោយប្រើថ្នាំពេទ្យ មានប្រសិទ្ធិភាពជាង និងអាចជួយសង្គ្រោះជីវិតទៀតផង។ នេះគឺជាការពិត សំរាប់ជំងឺដែលមានគ្រោះថ្នាក់ ដូចជា ៖ ជំងឺរលាកសួត គ្រុនពោះវៀន របេង ឬការបង្ករោគផ្សេងៗក្រោយពេលសម្រាលកូន។ល។

ដើម្បីយល់ច្បាស់ថាតើជំងឺណាត្រូវការការព្យាបាលដោយប្រើថ្នាំពេទ្យ និងដើម្បីសម្រេចចិត្តថាត្រូវប្រើថ្នាំអ្វីនោះ គេចាំបាច់ត្រូវ**ស្គាល់ឈ្មោះជំងឺ ដែលបុគ្គលិកសុខាភិបាលដែលបានទទួលការបណ្ដុះបណ្ដាល និយមប្រើ និងឈ្មោះជំងឺដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅនេះ។**

ប្រសិនបើអ្នកមិនអាចរកឃើញជំងឺដែលអ្នកចង់ដឹង នៅក្នុងសៀវភៅនេះទេ អ្នកអាចរកវាតាមឈ្មោះផ្សេងមួយទៀត ឬរកនៅក្នុងជំពូកដែលនិយាយអំពីប្រភេទជំងឺដូចគ្នា។ សូមប្រើមាតិកាអត្ថបទ និងលិបិក្រម។

ប្រសិនបើអ្នកមិនប្រាកដថាជាជំងឺអ្វីនោះ ជាពិសេសប្រសិនបើវាជាជំងឺធ្ងន់ធ្ងរ ចូរប្រញាប់ស្វែងរកជំនួយពីគ្រូពេទ្យជាបន្ទាន់។

អត្ថបទចាប់ពីទំព័រ២២ ដល់២៥ មិនត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងការបោះពុម្ពជាភាសាខ្មែរនេះទេ។

ការយល់ច្រឡំអំពីជំងឺផ្សេងៗដែលបណ្ដាលឲ្យមានគ្រុនក្ដៅ

បើនិយាយឲ្យត្រឹមត្រូវ គ្រុនក្ដៅគឺជា**ការកើនឡើងនៃសីតុណ្ហភាពរាងកាយខ្ពស់ជាងធម្មតា។** ប៉ុន្តែ ជំងឺធ្ងន់មួយចំនួនដែលបណ្ដាលឲ្យមានសីតុណ្ហភាពខ្ពស់ ត្រូវបានគេហៅថា គ្រុនក្ដៅ។

ដើម្បីបង្ការ ឬព្យាបាលជំងឺទាំងនេះឲ្យបានជោគជ័យ គេចាំបាច់ត្រូវស្គាល់អំពីលក្ខណៈខុសគ្នានៃជំងឺនីមួយៗ។

ខាងក្រោមនេះ គឺជាជំងឺស្រួចស្រាវមួយចំនួន ដែលគ្រុនក្ដៅគឺជារោគសញ្ញាយ៉ាងសំខាន់របស់វា។ គំនូរនេះបង្ហាញអំពី**លក្ខណៈនៃគ្រុនក្ដៅ** (ការកើនឡើងនិងការថយចុះនៃសីតុណ្ហភាព) តាមប្រភេទជំងឺនីមួយៗ ៖

ជំងឺគ្រុនចាញ់ (មើលទំ.១៨៦)

ជំងឺនេះ ចាប់ផ្ដើមឡើងដោយមានការអស់កម្លាំង រងាញាក់ និងគ្រុនក្ដៅ។ អាការៈគ្រុនក្ដៅអាចកើតមាន និងបាត់ទៅវិញ ក្នុងរយៈពេលពីរបីថ្ងៃ ដោយមានរងាញាក់នៅពេលសីតុណ្ហភាពឡើង ហើយមានបែកញើសនៅពេលសីតុណ្ហភាពថយចុះ។ បន្ទាប់មក អាចមានគ្រុនក្ដៅ ក្នុងរយៈពេលពីរបីម៉ោង រៀងរាល់ពីរ ឬបីថ្ងៃម្ដង។ នៅថ្ងៃផ្សេងទៀត អ្នកជំងឺហាក់ដូចជាមានសភាពធូរស្រាល។

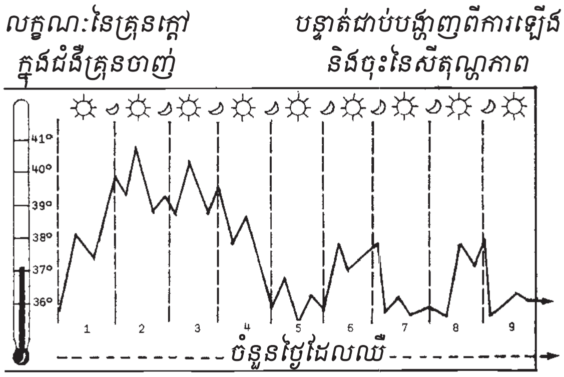

ជំងឺគ្រុនពោះវៀន (មើលទំ.១៨៨)

ជំងឺនេះ ចាប់ផ្ដើមឡើងដូចជំងឺផ្ដាសាយដែរ។ សីតុណ្ហភាពឡើងបន្តិចៗជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ជីពចរយឺត។ ជួនកាលមានរាក និងខ្សោះជាតិទឹក។ អាការៈញ័រខ្លួន ឬរវើរវាយ (គំនិតរវើរវាយ) អ្នកជំងឺមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ។

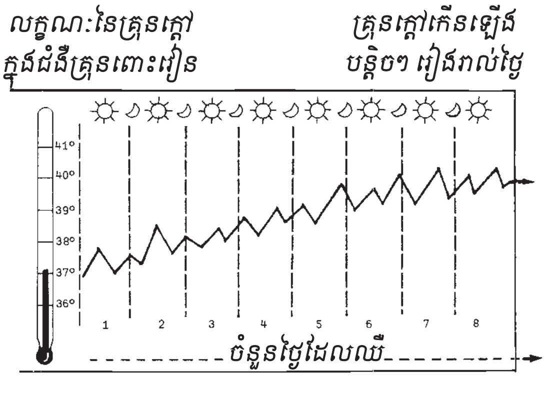

ជំងឺទីហ្វូស (មើលទំ.១៩០)

ស្រដៀងនិងជំងឺគ្រុនពោះវៀនដែរ។ មានកន្ទួល ដូចក្នុងជំងឺកញ្ជ្រឹលដែរ ដោយមានស្នាមជាំតូចៗជាច្រើន នៅលើទ្រូងនិងពោះ។

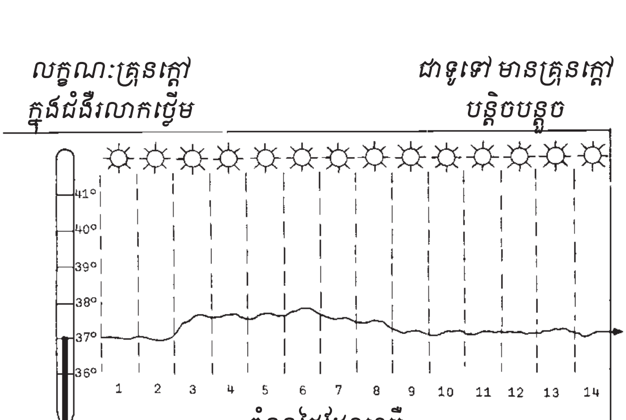

ជំងឺរលាកថ្លើម (មើលទំ.១៧២)

អ្នកជំងឺមិនឃ្លានអាហារ។ មិនចង់បរិភោគ។ ចង់ក្អួតចង្អោរ។ ភ្នែកនិងស្បែកឡើងលឿង ទឹកនោមឡើងពណ៌ទឹកក្រូច ឬពណ៌ត្នោត លាមកមានពណ៌ស។ ជួនកាលថ្លើមរីកធំហើយឈឺ។ មានគ្រុនក្ដៅស្ទិញៗ។ អ្នកជំងឺអស់កម្លាំង។

ជំងឺរលាកស្ងួត (មើលទំ.១៧១)

ដកដង្ហើមញាប់។ សីតុណ្ហភាពឡើងយ៉ាងលឿន។ ក្អកមានស្លេះពណ៌បៃតង លឿង ឬលាយឈាម។ អាចមានការឈឺក្នុងទ្រូង។ អ្នកជំងឺមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ។

លក្ខណៈគ្រុនក្តៅក្នុងជំងឺរលាកស្ងួត

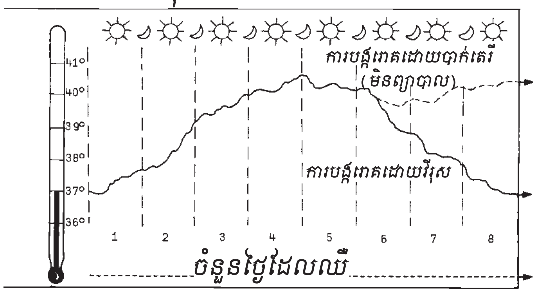

ជំងឺគ្រុនរលាកសន្លាក់ (មើលទំ.៣១០)

ច្រើនកើតលើកុមារ និងក្មេងជំទង់។ ឈឺក្នុងសន្លាក់។ គ្រុនក្តៅ។ ភាគច្រើនកើតបន្ទាប់ពីមានឈឺបំពង់ក។ អាចមានការឈឺក្នុងទ្រូង និងមានការដកដង្ហើមខ្លីៗ។ ឬដៃនិងជើងមានចលនាដែលមិនអាចគ្រប់គ្រងបាន។

លក្ខណៈគ្រុនក្តៅក្នុងជំងឺគ្រុនរលាកសន្លាក់

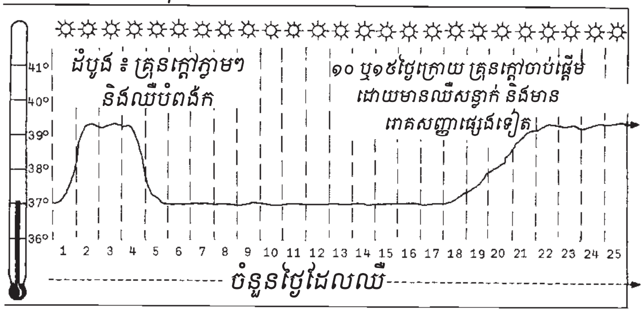

ជំងឺប្រ៊ូសែឡូស (មើលទំ.១៨៧)

ជំងឺនេះ ចាប់ផ្តើមឡើងយឺតៗ ដោយ អស់កម្លាំង ឈឺក្បាល ឈឺឆ្អឹងឆ្អែង។ គ្រុនក្តៅ និងបែកញើស ជាពិសេសនៅពេលយប់។ គ្រុនក្តៅបានបាត់ទៅវិញ ក្នុងរយៈពេលពីរបីថ្ងៃ បន្ទាប់មក ក៏ត្រឡប់មកវិញ។ បញ្ហានេះ អាចកើតមានរាប់ខែ ឬរាប់ឆ្នាំ។

លក្ខណៈគ្រុនក្តៅក្នុងជំងឺប្រូសេឡូស

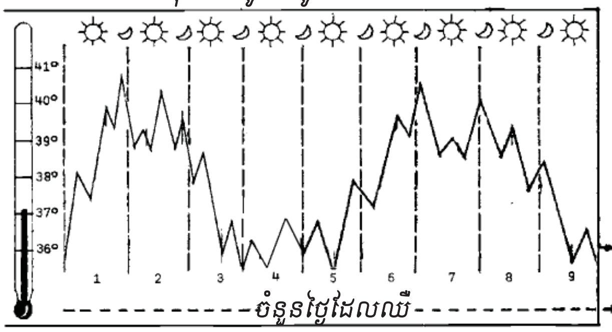

ជំងឺគ្រុនក្តៅក្រោយសម្រាលកូន (មើលទំ.២៧៦)

ចាប់ផ្តើមឡើងមួយថ្ងៃ ឬច្រើនថ្ងៃបន្ទាប់ពីសម្រាលកូន។ ចាប់ផ្តើមដោយមានគ្រុនក្តៅបន្តិចបន្តួច ហើយច្រើនតែ ឡើងខ្ពស់នៅពេលក្រោយ។ មានធ្លាក់ទឹករំអិលដែល មានក្លិនស្អុយ តាមទ្វារមាស។ មានការឈឺចាប់ និងជួនកាលមានធ្លាក់ឈាម។

លក្ខណៈគ្រុនក្តៅក្នុងជំងឺគ្រុនក្តៅក្រោយពេលសម្រាលកូន

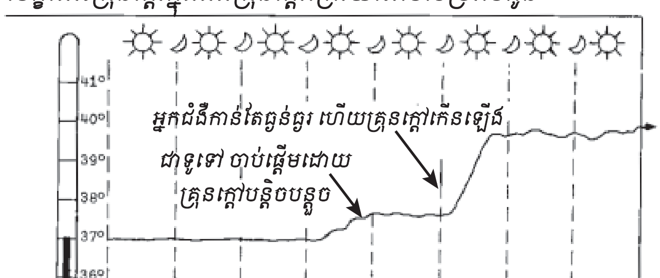

គ្រប់ជំងឺទាំងនេះសុទ្ធតែអាចមានគ្រោះថ្នាក់។ បន្ថែមទៅនឹងជំងឺដែលបានបង្ហាញខាងលើ នៅមានជំងឺជាច្រើនទៀត ដែលអាចមានរោគសញ្ញានិងគ្រុនក្តៅស្រដៀងគ្នានេះ។ ឧទាហរណ៍ដូចជា ៖ ការមានគ្រុនក្តៅលើសពីមួយខែ ឬមានបែកញើសនៅពេលយប់ អាចបណ្តាលមកពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ (ទំ.៣៩៩)។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើអាចធ្វើបាន ត្រូវស្វែងរកជំនួយពីគ្រូពេទ្យជាបន្ទាន់។